

man vel ikke let bruge en med Tid og Arbeidskraft mere udsel Fremgangsmaade end den man bruger. I Hjelpefognene maae saaledes de Høveriplitige fare, som alt berørt, 2 à 3 Mile inden de naae Arbeidsstedet, ja man har endog forfikkret mig, at nogle i den nordligste Deel af Landet have mellem 4 og 5 Mile dertil, hvis Marsag de, der selv ville gjøre Arbeidet, maae i de korte Efteraarstage, paa de næsten ufremkommelige Veie, bruge een Dag til Hjemreise, een til Arbeidet og een til Hjemreise, og det er dog virkelig vel galt; og komme de saa paa Bletten, saa er det ikke saa sjeldent, at de ere færdige paa en ganske kort Tid; men Dagene gaae og Slid paa Heste og Vogne og den tabte Haandkraft staae i et uopvesende Misforhold til hvad der udrettes. Ville de Vedkommende undgaae dette, saa maae de naturligtvis leie og betale for en Dags Kjørsel og Arbeide, om det end kun er 2 Timer, der komme Klitten tilgode. Dette er ikke ubiligt som en Vebredelse mod den nuværende Klitbestyrelse; thi jeg troer ikke, at det kan være anderledes efter de nu gjældende Bestemmelser, og jeg kjender endeel dertil, da jeg selv har havt Eiendomme baade i et egentligt Klitfogn og i 2 Hjelpefogne. En anden Ulempe er ogsaa den, at de Høveriplitige næsten altid, idetmindste hvor jeg har været, blive tilsagte at afgive mere Mandskab end de have, hvoraf følger, at de gode Dagleiere ikke ere at opdrive, fordi flere ville leie paa een Gang, sender man en heel Deel Individer, som Klitbestyrelsen ikke kan cassere, men som hyppigt meget ufuldkomment præstere det de skulle. Andre Hensyn gjøre sig ogsaa gjældende Klitarbeidet til Skade, idet man sjælden eller aldrig, for ikke at gjøre Byrden altfor utaalelig, begynder derpaa før Høsten er forbi; men denne endes naturligtvis til høist forskjelligt Tid i de forskjellige Aar, og det Veirlig, der i vaade Aar forhaler Høsten til langt ud paa Efteraaret, er netop det gunstige for Klitarbeidet. Hvis man derimod bortaccorderede eller bortliciterede dette, det vil sige det fornødne Antal Spand eller Gangdage, saa kunde man fordele Byrden ligeligere, saa kunde man spare den Arbeidskraft, som nu spildes ved Hjelpefognenes

Frem- og Tilbagekjørsel, saa havde man altid med øvede Folk at gjøre, og saa kunde man foretage Arbeidet paa den Tid, der egnede sig bedst dertil. Og at en saadan Bortaccordering eller Liciteren ikke blot er mulig, men endog selv i pecuniær Henseende fordeelagtig, derpaa afgiver Ringkjøbing Amts søndre Deel et slaaende Bevis, idet man der i en Række af Aar, for Hjelpefognenes Vedkommende, har anvendt den saaledes, at Arbeidet ikke blot udføres bedre end forhen, men Beføstningen nu er nedfat med en Femtedeel. Dog vil denne Fremgangsmaade ingenlunde være tilraadelig overalt, uden at det stæer for Statens Regning; thi for Mangfoldige bliver den store Byrde, hvor besværlig den end falder, kun derved taalelig, at den udredes i natura. Vil man herimod indvende, at Statens Byrder ere store nok, at det er betænkeligt at paalægge dem med flere, da ligger det Svar ganske nær: hvor langt tungere maae de da ikke hvile paa en lille Deel deraf?

Jeg skal ikke yderligere bestræbe mig for at motivere min Interpellation, da jeg antager at have anført tilstrækkeligt til at betegne det Retfærdige og Uskellige i en snarlig Forandring af de gjældende Bestemmelser for den omhandlede Sag, og gaar derfor over til, med den ærede Forsamlings Samtykke, at rette det Spørgsmaal til den høitagtede Indenrigsminister:

Har Regjeringen paatænkt en Omorganisation af Klitvæsenet, baade med Hensyn til Byrdens ligeligere Fordeling og Arbeidets hensigtsmæssigere Udførelse?

Indenrigsministeren: Den første omfattende Lovgivning, som gives om Sandflugtvæsenet her i Landet, er Fdn. af 19de Sept. 1792; den behandler Sandflugten over hele Landet fra et sælles Standpunkt, og den gaar ud fra, at man i den Grad kunde blive Herre over Sandflugten, at det vilde være muligt, ved de derimod trufne Foranstaltninger, at gjøre de Jordieendomme, som dengang vare et Noy for Sandflugten, saa gode, at Eiendommene atter kunne udlægges til Græsning til Eiernes frie Raadighed og derved afgive en værdifuld Eiendom for dem. Den søgte derfor